

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з підготовки до семінарських занять
при вивченні навчальної дисципліни
«Теорія виховання у вищій школі»

КИЇВ 2025

УДК 378.01.147.091.32/.33-027.22(075.8)

Методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять при вивченні навчальної дисципліни «Теорія виховання у вищій школі»: / Укл.: К. С. Тулін. Київ: 2025. 56 с.

У методичних рекомендаціях з підготовки до семінарських занять при вивченні навчальної дисципліни «Теорія виховання у вищій школі» наявна інформація щодо основного змісту семінарських занять; до кожної теми визначено обсяг самостійної роботи; передбачено обов'язкові практичні завдання, у тому числі й для письмового виконання; подано список рекомендованої літератури, орієнтовний перелік проєктних завдань, викладено питання до підсумкового контролю.

Для студентів-магістрантів закладів вищої освіти, аспірантів, науковців та викладачів.

Рецензенти:

Кузьменко Н. М. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Ткаченко В. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітнього менеджменту, артменеджменту і соціальної роботи Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка 23 березня 2025 року, протокол № 11.

© Київський національний університет

імені Тараса Шевченка

© Тулін К. С., 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	4
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	6
РОЗДІЛ І.....	7
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 1	8
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 2.....	11
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 3.....	14
СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 4.....	18
РОЗДІЛ ІІ.....	21
САМОСТІЙНА РОБОТА № 1	22
САМОСТІЙНА РОБОТА № 2.....	24
САМОСТІЙНА РОБОТА № 3.....	27
САМОСТІЙНА РОБОТА № 4.....	29
САМОСТІЙНА РОБОТА № 5.....	32
ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРОЄКТНИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ».....	36
ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»	40
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	43
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

4 Метою розроблення *Методичних рекомендацій з підготовки до семінарських занять при вивченні навчальної дисципліни «Теорія виховання у вищій школі»* є ознайомлення студентів із законами та закономірностями процесів виховання та навчання, набуття ними систематизованих знань з дидактики, теорії виховання у вищій школі, формування потреби професійно-педагогічного розвитку, комплексних компетентностей педагогічного працівника, розвиток критичного мислення та сприяння професійному самовизначенню, набуттю професійно-педагогічної ідентичності майбутнього фахівця.

Завдання:

Зміст рекомендацій розкривається у двох розділах. У першому розділі, вступі, коротко представлені структура навчальної дисципліни і зміст семінарських занять, щоб читач міг ознайомитися з інформацією та отримати загальне бачення пропонованих до вивчення тем навчальної дисципліни «Теорія виховання у вищій школі».

Проведення семінарських занять передбачається із таких основних тем: «Принципи та напрями виховання у ЗВО», «Структура та зміст роботи куратора студентської академічної групи», «Студентське самоврядування у ЗВО», «Культура спілкування у виховній діяльності викладача».

У другому розділі методичних рекомендацій мова йде про організацію діяльності із самостійного вивчення здобувачами освіти тем, які не увійшли до переліку семінарів: «Організація виховної діяльності у ЗВО», «Система виховної роботи у закладі вищої

освіти», «Методи, засоби, форми виховання у вищій школі», «Студентський колектив у системі виховання студентської молоді», «Педагогічний конфлікт у виховній діяльності викладача вищої школи». Зазначені теми подаються послідовно та логічно у відповідності до структури і тематичного плану навчальної дисципліни.

Окремо надано орієнтовний перелік проєктних завдань з дисципліни «Теорія виховання у вищій школі» та вимоги до їх виконання. Проєктні завдання передбачають розробку освітніх, виховних або науково-методичних матеріалів, спрямованих на вдосконалення виховного процесу у закладах вищої освіти. До переліку завдань входять:

- створення інноваційних виховних програм та заходів,
- розробка інтерактивних методичних рекомендацій,
- аналіз і моделювання педагогічних ситуацій,
- впровадження сучасних технологій виховання в освітній процес.

Критерії оцінки проєктів розділені на формальні та змістові, які всебічно розкриті відповідно до числового виявлення підсумкового балу.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Консультації
1.	Організація виховної діяльності у ЗВО.	2		6	
2.	Система виховної роботи у закладі вищої освіти.	2		6	
3.	Принципи та напрями виховання у ЗВО.	2	2	12	
4.	Методи, засоби, форми виховання у вищій школі.	2		10	
5.	Структура та зміст роботи куратора студентської академічної групи.	2	2	12	
6.	Студентський колектив у системі виховання студентської молоді.	2		10	
7.	Студентське самоврядування у ЗВО.	4	2	12	
8.	Педагогічний конфлікт у виховній діяльності викладача вищої школи.	2		10	
9.	Культура спілкування у виховній діяльності викладача.	2	1	12	
	Контрольна робота		1		
	Всього	20	8	90	2

Загальний обсяг: 120 год.

Лекції – 20 год.

Семінари – 8 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 90 год.

РОЗДІЛ І

Цей розділ розкриває зміст проведення семінарських занять із дисципліни «Теорія виховання у вищій школі». Тематика семінарських занять відповідає робочій програмі навчальної дисципліни та спрямована на більш глибоке опанування лекційного матеріалу. Зважаючи на те, що під час вивчення дисципліни здобувачі перебувають у освітньому середовищі закладу освіти, найбільш актуальними визначені теми, що зачіпають особливості навчально-виховного процесу. Це, у свою чергу, надає можливість здобувачам освіти вивчати не лише теоретичний компонент програми, а й спиратися на наочно-практичну складову для подальшого використання отриманих знань у навчанні та майбутній професійній діяльності.

Щоб спростити ознайомлення та підготовку до занять, кожне семінарське заняття структуроване за такими пунктами:

- Вид заняття та його порядковий номер.
- Тема семінарського заняття, яка буде розглядатися.
- Питання, для підготовки до семінарського заняття.
- Завдання для самостійного поглиблення знань із зазначеної теми.
- Запитання для самоперевірки знань із відповідної теми заняття, які може поставити собі здобувач освіти, щоб з'ясувати глибину засвоєння розглянутих питань.
- Література (основна та додаткова), яка рекомендується для самостійного опрацювання здобувачем освіти під час підготовки до занять.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Тема: Принципи та напрями виховання у ЗВО.

1. Поняття принципів виховання у ЗВО.
2. Основні принципи виховання та їх визначення.
3. Поняття напрямів виховання.
4. Характеристика основних напрямів виховання у ЗВО.

Завдання для самостійної роботи

8

- Визначте 3 принципи виховання, дотримання яких є, на Вашу думку, особливо важливим. Обґрунтуйте, чому.
- Визначте, які з напрямів виховання, на Вашу думку, є найбільш актуальними для виховання сучасного студентства.

Дайте відповіді на питання:

? Дотримання яких фундаментальних принципів забезпечується ефективність виховання?

? Які напрями виховання найбільш значимі у процесі виховання здобувачів вищої освіти у ЗВО?

? Який напрям характеризується як виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення та збереження історичної пам'яті, бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій?

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII (2017, 05 вересня).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII (2014, 01 липня).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Етичний кодекс університетської спільноти. (2024). Ухвалений на конференції трудового колективу КНУ імені Тараса Шевченка. Протокол № 2 від 23 грудня 2024 року. URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>

4. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. (2018). Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 року № 710-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80>

5. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015). Інф. зб. та коментарі Міністерства освіти і науки України. № 8. (с. 87-95).

6. Марушкевич, А. А., Кузьменко, Н. М., Плахотнік, О. В., Спіцин, Є. С., & Жиленко, М. В. (2017). *Професійно-педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника: навч. посібник* (А. А. Марушкевич, Ред.). ВПЦ «Київський університет».

7. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2015). *Педагогіка вищої школи: підручник*. ВПЦ «Київський університет».

8. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2016). *Педагогіка вищої школи: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».

9. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. (2025). (Редакція зі змінами внесеними 31 січня 2025 року). URL: https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-01_06_2024-with-changes-31_01_2025.pdf

10. Козонущенко, А. В. (2021). Вища освіта і наука: науково-аналітичний огляд. (І. І. Тіщенко, Ред., наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін).

Додаткова

1. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин Є. С. (2016). Концепція національного виховання студентської молоді. У *Педагогіка вищої школи: хрестоматія* (с. 383-388). ВПЦ «Київський університет».

2. Національна рамка кваліфікацій. (2020). Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>

3. Ухвала Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Про Інститут кураторства». (2019). URL: <https://senate.knu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Інститут-кураторства-реалізація-навчально-виховного-процесу-в-КНУ-імені-Тараса-Шевченка.pdf>

4. Ухвала Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Національно-патріотичне виховання студентської молоді та мовна підготовка як важливий чинник формування фахової компетентності випускника Університету» (2018, 02 квітня). URL: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=604>

5. Марушкевич А. А. (2015). Формування громадянської позиції сучасної молоді. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка*. №1(1), 48-52.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Тема: Структура та зміст роботи куратора студентської академічної групи.

1. Особливості процесу виховання студентської молоді. Системний підхід у вихованні студентів ЗВО.
2. Роль куратора академічної групи в системі виховної роботи ЗВО.
3. Основні завдання та функції куратора студентської групи.
4. Напрями роботи куратора.
5. Алгоритм діяльності куратора.
6. Планування виховної роботи куратора.

11

Завдання для самостійної роботи

- Розробіть план роботи куратора академічної групи закладу вищої освіти на I семестр I року навчання за зразком, поданому у Додатку 1.
- Визначте, якими особистісними рисами, на Вашу думку, має володіти куратор групи у сучасному освітньому середовищі ЗВО.

Дайте відповіді на питання:

- ? У чому полягає системний підхід у вихованні студентів ЗВО?
- ? Чи потрібен куратор у сучасному ЗВО?
- ? Які основні напрями роботи куратора Ви можете виділити?
- ? У чому полягають основні завдання куратора академічної групи?

- ? Які структурні елементи у алгоритмі діяльності куратора академічної групи є актуальними на сьогодні? Які б ще Ви могли додати?
- ? Які вимоги ставляться до професійних та особистісних рис куратора академічної групи?
- ? На Вашу думку, як би Ви охарактеризували «ідеального» куратора?
- ? Який алгоритм планування роботи куратора?
- ? Чи відрізняється зміст діяльності куратора молодших і старших курсів? Якщо так, то чим саме?
- ? Яка співпраця із куратором Вашої академічної групи була протягом періоду Вашого навчання?

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII (2014, 01 липня). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Етичний кодекс університетської спільноти. (2024). Ухвалений на конференції трудового колективу КНУ імені Тараса Шевченка. Протокол № 2 від 23 грудня 2024 року. URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>
3. Положення про кураторство Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (2021). Введене в дію наказом в.о. ректора № 220-32 від 7 квітня 2021 року. URL: <https://senate.knu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Положення-про-кураторство.pdf>

4. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. (2025). (Редакція зі змінами внесеними 31 січня 2025 року). URL: https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-01_06_2024-with-changes-31_01_2025.pdf

5. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). Ухвала Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Про Інститут кураторства». У *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія* (с. 587-589). ВПЦ «Київський університет».

6. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2020). *Педагогіка вищої школи: підручник. (2-ге вид. перероб. і доповн.)*. (с. 275-355). ВПЦ «Київський університет».

7. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2016). *Педагогіка вищої школи: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».

8. Сухомлинський, В. (1977). *Вибрані твори в 5 томах*. (О. Г. Дзевєрін (голова) та ін., Ред. кол.) Серце віддаю дітям; Народження громадянина; Листи до сина. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004854

Додаткова

1. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). Концепція національного виховання студентської молоді. У *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія* (с. 383-388). ВПЦ «Київський університет».

2. Марушкевич А. А. (2015). Формування громадянської позиції сучасної молоді. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка. №1(1)*, 48-52.

3. Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (2021). Введено в дію наказом ректора № 897-32 від 10 листопада 2021 р. URL: <https://www.knu.ua/pdfs/official/Memo-of-norms-of-ethical-behavior-in-University.pdf>

4. Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. (2022). Введений в дію наказом ректора № 79-32 від 08 лютого 2022 р. URL: <https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-preventing-discrimination-bullying-gender-based-violence-in-University.pdf>

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Тема: Студентське самоврядування у ЗВО.

1. Системний підхід до організації студентського самоврядування у ЗВО.
2. Основні напрями діяльності студентського самоврядування.
3. Органи студентського самоврядування. Принципи діяльності органів студентського самоврядування.
4. Завдання, принципи студентського самоврядування.
5. Стан та проблеми студентського самоврядування.
6. Співпраця викладачів зі студентським самоврядуванням.

Завдання для самостійної роботи

- Розробіть структурну схему органів студентського самоврядування Вашого закладу вищої освіти у вигляді наочно-ілюстративного матеріалу.
- На прикладі роботи органів студентського самоврядування структурного підрозділу Вашого ЗВО опишіть основні функції, які вони виконують.
- Розробіть критерії для змістовного порівняння та порівняйте положення про органи студентського самоврядування Вашого ЗВО та іншого ЗВО на Ваш вибір. Чи є схожість у їх змісті? Які є відмінності?

Дайте відповіді на питання:

? Дотримання яких принципів є основою ефективного студентського самоврядування?

? Який вплив студентське самоврядування має на освітній процес у ЗВО?

? Які основні напрями діяльності студентського самоврядування Ви могли б виділити у Вашому ЗВО?

? Яка структура органів студентського самоврядування у Вашому ЗВО?

? Чим відрізняється студентське самоврядування ЗВО України від зарубіжних?

? Визначте основні проблеми органів студентського самоврядування у вашому ЗВО? Які можливі шляхи їх вирішення?

? Який досвід співпраці викладачів та органів студентського самоврядування є найефективнішим?

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII (2014, 01 липня). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Органи студентського самоврядування. Сайт Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <https://knu.ua/ua/dep/studparlament>
3. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2015). *Педагогіка вищої школи: підручник*. ВПЦ «Київський університет».
4. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».
5. Марушкевич А. А. (2015). Формування громадянської позиції сучасної молоді. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка*. №1(1), 48-52.
6. Заєць, С. В., & Бережна, Т. І. (2023). Студентське самоврядування як складова автономії ЗВО: роль і функції адміністрації в розподілі повноважень. *Академічні візії*, (22). URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/545>
7. Заєць С. В., Бережна Т. І. (2023) Результати онлайн-опитування «Студентське самоврядування та студентські організації у закладах вищої освіти». *Аналітичний звіт (д-р екон. наук, проф. К. С. Шапошникова, Ред.)*. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». 43 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1gcj1w_TpuHuU4wcllok460WDTPziXltn8/view
8. Положення про студентське самоврядування Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (2024).

Затверджене Конференцією студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29 лютого 2024 року (протокол № 8/2024). URL: <http://sp.knu.ua/документація-спу/>

9. Ситнік, Т. (2021). До проблеми організації виховної роботи зі студентською молоддю у закладах вищої освіти. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: «Педагогічні науки»*, (3), 40–45.

10. Daniel P. Nadler & Michael T. Miller. (2022). University of Memphis Original Research Article Models of Student Government Associations. URL: https://www.researchgate.net/publication/360625973_Original_Research_Article_Models_of_Student_Government_Associations

Додаткова

1. Деркач, О. А. (2020). Вплив студентського самоврядування на розвиток університетської автономії в Польщі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Педагогіка»*, 1(11), 8–11. URL: <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2020.11.02>

2. Марушкевич, А. А. (2018). Роль студентського самоврядування у вирішенні життєвоважливих проблем молоді. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Педагогіка»*, 2(8), 45–49. URL: <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2018.8.12>

3. Сайт студентського парламенту Київського національного університету імені Тараса Шевченка – Utilitas, Honor et Gloria. URL: <http://sp.knu.ua/>

4. Швидкий, С., & Ступак, О. (2014). Становлення та розвиток студентського самоврядування в Україні. *Рідна школа*. № 3, 20-23.

5. Положення про Раду з питань співпраці з органами студентського самоврядування закладів вищої освіти при Міністерстві освіти і науки України. (2024). Затверджене наказом МОН України № 1623 від 18 листопада 2024 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/673/cf0/f35/673cf0f35378d933239338.pdf>

6. Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-427 від 08 вересня 2015 року «Щодо діяльності органів студентського самоврядування». URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_427729-15#Text

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Тема: Культура спілкування у виховній діяльності викладача.

1. Характер педагогічного спілкування: функціонально-рольове й особистісно орієнтоване, їх взаємозв'язок у педагогічній взаємодії.
2. Комунікативна культура викладача.
3. Основні правила педагогічного спілкування.
4. Шляхи удосконалення педагогічного спілкування викладача.

Завдання для самостійної роботи

Дайте відповіді на питання:

? Який вплив має комунікативна культура викладача на формування особистості студента?

? Дотримання яких правил педагогічного спілкування сприяє ефективному виховному процесу?

? Який стиль спілкування викладача є найбільш ефективним у виховній діяльності?

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII (2014, 01 липня). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Етичний кодекс університетської спільноти. (2024). Ухвалений на конференції трудового колективу КНУ імені Тараса Шевченка. Протокол № 2 від 23 грудня 2024 року. URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>

3. Марушкевич, А. А., Поляк, О. В., & Жиленко, М. В. (2021). Комунікативна компетентність майбутнього викладача ЗВО: сутність, розвиток. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка*, 2(14), 30–33. URL: <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2021.14.07>

4. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2015). *Педагогіка вищої школи: підручник*. ВПЦ «Київський університет».

5. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».

Додаткова

1. Бех, І. (2013). Інноваційна виховна технологія: сутнісні положення та шляхи реалізації. *Педагогічні інновації у фаховій освіті. Зб. наук. праць. Вип.4*, 7-15. Ужгородський національний університет.

2. Зюзіна, Т. (2013). Потенціал гуманітарних дисциплін у формуванні світоглядних позицій студентства. *Вища школа, №1*.

3. Kidwell, T. (2019). Teaching about Teaching about Culture: The Role of Culture in Second Language Teacher Education Programs. *The Electronic Journal for English as a Second Language*. URL: <https://tesl-ej.org/pdf/ej88/a8.pdf>

РОЗДІЛ II

Цей розділ методичних рекомендацій має на меті сприяти глибшому розумінню лекційного матеріалу, забезпечити інструментарієм та засобами для самостійної роботи над визначеними темами навчальної дисципліни, які не знайшли своє відображення у обговоренні на семінарських заняттях.

Ці теми спрямовані на дослідження особливостей діяльності власного закладу освіти, визначення основних механізмів та інструментів за допомогою яких здійснюється організація виховного процесу в університеті, екстраполяція та співставлення власного досвіду із практиками інших установ. Усвідомлення базових механізмів сприятиме більш ефективній організації виховного процесу у майбутній професійній діяльності. Відтак, здобувачам освіти пропонується самостійно опанувати такі тематики: структура та зміст виховної роботи ЗВО, інструментарій виховання, особливості міжсуб'єктної взаємодії у навчально-виховному процесі.

Щоб спростити ознайомлення та підготовку до розгляду питань, кожна тема самостійної роботи структурована за такими пунктами:

- Вид роботи та її порядковий номер.
- Тема роботи, яка буде опрацьовуватися.
- Питання, для підготовки до семінарського заняття.
- Запитання для самоперевірки знань із відповідної теми, які може поставити собі здобувач освіти, щоб з'ясувати глибину засвоєння розглянутих питань.
- Література (основна та додаткова), яка рекомендується для використання під час опрацювання питань самостійної роботи.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 1

Тема: Організація виховної діяльності у ЗВО.

1. Сутність процесу виховання.
2. Мета та завдання виховання студентської молоді.
3. Національне виховання здобувачів вищої освіти.
4. Методологічні підходи до виховання студентської молоді.

Дайте відповіді на питання:

- 22
- ? Назвіть вихідні позиції організації виховання у вищій школі.
  - ? У чому полягає сенс системного підходу до організації виховання студентської молоді?
  - ? Які принципи національного виховання студентської молоді Ви вважаєте провідними? Обґрунтуйте чому.
  - ? Які три найважливіших, з Вашої точки зору, завдання виховання студентської молоді у сучасних умовах Ви могли б виділити?
  - ? Якими шляхами, на Вашу думку, найбільш ефективно виконувати завдання щодо національного виховання здобувачів освіти?

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Бех, І. (2013). Інноваційна виховна технологія: сутнісні положення та шляхи реалізації. *Педагогічні інновації у фаховій освіті. Зб. наук. праць. Вип.4*, 7-15. Ужгородський національний університет.
2. Оболенська, Т. (2011). Нова парадигма виховної роботи в університеті. *Вища школа. №12*, 66-73.

3. Дурманенко, О. (2014). Модель ефективного моніторингу організації виховної роботи у вищому навчальному закладі. *Науковий вісник. №8*, 67-71.

4. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2020). *Педагогіка вищої школи: підручник. (2-ге вид. перероб. і доповн.).* (с. 275-355). ВПЦ «Київський університет».

5. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія.* ВПЦ «Київський університет».

Додаткова

1. Марушкевич, А. А. (2018). Практична підготовка фахівців освітньої сфери у науково-педагогічній спадщині учених-педагогів. *Матеріали наукового круглого столу 27 квітня 2018 року.* Рига, Латвія: вид. «Балтія Паблішинг», 132 с.

2. Головка, Н.І. (2015). Самостійна робота як складова навчального процесу у вищій школі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка. №2(2)*, 19-21.

3. Ситнік, Т. (2021). До проблеми організації виховної роботи зі студентською молоддю у закладах вищої освіти. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: «Педагогічні науки», (3)*, 40–45.

4. Малик, В. (2024). Виховання у закладі вищої освіти. *Молодь і ринок. № 1/221.*

5. Машкіна, Л. (2012). Організаційно-методичні засади виховного процесу у вищій школі. *Педагогічний дискурс, випуск 12.* URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=

UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/0peddys
k_2012_12_53.pdf

6. Потапчук, Т., Лякішева, А., & Черсак, О. (2022). Професійне самовдосконалення та самовиховання майбутніх викладачів ЗВО як наукова проблема. *Ввічливість. Humanitas*, (5), 61–67. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.5.9>

САМОСТІЙНА РОБОТА № 2

24

Тема: Система виховної роботи у закладі вищої освіти.

1. Поняття системи виховної роботи у закладі вищої освіти.
2. Комплексність у вихованні студентів ЗВО.
3. Закономірності, суперечності, рушійні сили процесу виховання.
4. Провідні принципи виховного процесу.
5. Самовиховання майбутнього викладача ЗВО.

Дайте відповіді на питання:

? Які з виховних завдань, на Вашу думку, є найбільш актуальними для виховання сучасного здобувача вищої освіти?

? Дотримання яких принципів виховання є, на Вашу думку, особливо важливим? Обґрунтуйте свій вибір.

? Визначте, які компоненти виховної системи у ЗВО.

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».

2. Малик, В. (2024). Форми виховання в університеті. *Молодь і ринок* № 2 (222), 163-169. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.300103>

3. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2020). *Педагогіка вищої школи: підручник. (2-ге вид. перероб. і доповн.).* (с. 275-355). ВПЦ «Київський університет».

4. Концепція національно-патріотичного виховання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. URL: <https://senate.knu.ua/?p=973>

5. Про методичні рекомендації щодо організації виховного процесу в закладах освіти. (2024). Лист Міністерства освіти і науки України від 19.11.2024 № 1/21639-24. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-metodychni-rekomendatsii-shchodo-orhanizatsii-vykhovnoho-protsesu-v-zakladakh-osvity>

6. Горленко, В. М., Марухина, І. В., Панок, В. Г., Предко, В. В., Рибалка, В. В., Романовська, Д. Д., & Сосновенко, Н. В. (2021). *Психологічний супровід формування демократичних засад та профілактики і розв'язання конфліктів у закладі освіти.* (В. Г. Панко, Ред.) Ніка-Центр.

7. Малик, В. (2024). Виховання в закладі вищої освіти. *Молодь і ринок* №1 (221), 162-168. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298578>

8. Потапчук, Т., Лякішева, А., & Черсак, О. (2022). Професійне самовдосконалення та самовиховання майбутніх викладачів ЗВО як наукова проблема. *Ввічливість. Humanitas*, (5), 61–67. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.5.9>

9. Тринус, О. (2021). Програма професійного самовиховання сучасного вчителя: методологічні та практичні аспекти. *Освіта*

дорослих: теорія, досвід, перспективи, 1(19), 130-140.
[https://doi.org/10.35387/od.1\(19\).2021.130-140](https://doi.org/10.35387/od.1(19).2021.130-140)

Додаткова

1. Вітвицька, С. С. (2005). Організація виховного процесу у вищому навчальному закладі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, (39), 24-28.

2. Марушкевич, А. А. (2018). Практична підготовка фахівців освітньої сфери у науково-педагогічній спадщині учених-педагогів. *Матеріали наукового круглого столу 27 квітня 2018 року*. Рига, Латвія: вид. «Балтія Паблішинг», 132 с.

3. Попадич, О. (2017). Теоретичні основи виховної роботи з майбутніми педагогами вищої школи у вищому навчальному закладі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Вип. 2*, 206-209.

4. Столяренко, О., Бурлака, Н., & Московчук, О. (2023) Самовиховання як основа професійної підготовки педагога закладу вищої освіти. *Педевтологія*, 1(1), 49-53. [https://doi.org/10.31652/3041-1203-2023\(1\)-49-53](https://doi.org/10.31652/3041-1203-2023(1)-49-53)

5. Лебідь, О. (2023) Організація виховної роботи в закладах вищої освіти. *Adaptive Management Theory and Practice Pedagogics*. 17. [https://doi.org/10.33296/2707-0255-17\(33\)-04](https://doi.org/10.33296/2707-0255-17(33)-04)

6. Солошенко-Задніпровська, Н. (2024). Виховний потенціал дисциплін іншомовного спрямування в розвитку міжкультурної компетентності здобувачів ЗВО. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: Педагогіка та психологія* (6). <https://doi.org/10.54929/2786-9199-2024-6-05-01>

САМОСТІЙНА РОБОТА № 3

Тема: Методи, засоби, форми виховання у вищій школі.

1. Методи виховання, класифікація методів.
2. Поняття засобів виховання та їх характеристика.
3. Форми організації виховання, їх класифікації.

Дайте відповіді на питання:

- ? Охарактеризуйте основні засоби виховання студентської молоді у сучасному освітньому процесі ЗВО.
- ? Що спільного і в чому відмінність у поняттях «засоби навчання» і «засоби виховання»?
- ? Які форми організації виховання належать до загальних?
- ? Назвіть спеціальні форми організації виховання.
- ? Яка різниця між груповими та колективними формами організації виховання?
- ? Визначте, які умови ефективного застосування індивідуальних, групових та масових форм організації виховання.
- ? Які особистісні якості формуються в здобувачів освіти під час екскурсій, конкурсів?
- ? Які методи виховання з групи методів переконання, на сьогоднішній день є найбільш дієвими?
- ? У чому цінність методів формування досвіду поведінки?
- ? Яких педагогічних умов необхідно дотримуватися, щоб ефективно використовувати методи стимулювання у роботі із здобувачами вищої освіти?

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Дубасенюк, О.А. (2014). Інновації в сучасній освіті. У О.А. Дубасенюк (Ред.), *Інновації в освіті: інтеграція науки і практики: збірник науково-методичних праць* (с. 12-28). Видавництво ЖДУ ім. І. Франка.

2. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2020). *Педагогіка вищої школи: підручник. (2-ге вид. перероб. і доповн.)*. (с. 275-355). ВПЦ «Київський університет».

3. Малик, В. (2024). Форми виховання в університеті. *Молодь і ринок № 2 (222)*, 163-169. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.300103>

4. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».

5. Стрілець, С. І. (2012). Інноваційні педагогічні технології у вищій школі: Навчально-методичний посібник. *Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка*.

Додаткова

1. Ващенко, Г. (1997). *Загальні методи навчання: Підручник для педагогів. (1-е вид.)*. Українська Видавнича Спілка.

2. Малихін, О. & Ліпчевська, І. (2023). Сучасні форми, методи і засоби навчання у професійній підготовці майбутнього вчителя у вищій школі. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції* (с. 828-831). (Харків,

16-18 березня 2023 року). Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, м. Харків, Україна.

3. Прищак, М., & Залюбівська, О. (2019). Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. *Вінницький Національний Технічний Університет*. URL: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/24302/ППМВШ_%28Курс_лекцій%29.PDF?sequence=1&isAllowed=y

4. Стрельников, В. Ю., & Брітченко І. Г. (2013). Сучасні технології навчання у вищій школі. *Модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ*. Полтавський університет економіки і торгівлі.

5. Шевченко, В. (2016). Сучасні методи та технології навчання у вищій школі України. *Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти в Україні, Європі та світі (2)*, 389-399.

6. Bilyk, V. (2013). Description of Facilities and Forms of Professional Teaching at Higher School as Constituents of the Pedagogical System. *Pedagogical Discourse*, (14), 69-73. URL: <https://ojs.kgpa.km.ua/index.php/peddiscourse/article/view/414>

7. Кляп, М. (2015). Інноваційні методи навчання у ВНЗ як інструмент інтернаціоналізації вищої освіти України. *Вища освіта України. № 4*, 45-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2015_4_9

САМОСТІЙНА РОБОТА № 4

Тема: Студентський колектив у системі виховання студентської молоді.

1. Підходи до вивчення типології студентів.
2. Орієнтовна схема вивчення особистості студента.
3. Критерії та рівні розвитку академічної групи.

4. Етапи розвитку академічної групи, види груп.
5. Структура академічної групи.
6. Методики вивчення колективу групи.

Дайте відповіді на питання:

- ?
- ?
- ?
- ?
- ?
- ?
- ?

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Бугайова, Н., Бугайова, О., & Конкілова, А. (2024). Особливості соціально-психологічної взаємодії в системі «здобувач вищої освіти – академічна група». *Теоретичні і прикладні проблеми психології*, 5-21. <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2024-64-2-5-21>
2. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».
3. Гуров, С. (2015). Теоретичний аналіз різних типологій і класифікацій студентів для реалізації програм, спрямованих на

формування духовно-моральних цінностей майбутніх фахівців. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. № 1, 184-190.* URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2015_1_33

4. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2020). *Педагогіка вищої школи: підручник. (2-ге вид. перероб. і доповн.).* (с. 275-355). ВПЦ «Київський університет».

5. Тищенко, О. І. (2021) Формування особистісного статусу студентів у колективі. *Юридична психологія, 2 (29), 36-43.* <https://doi.org/10.33270/03212902.36>

6. Лопатинська, І. (2020) Чинники, що впливають на характер середовища студентського колективу. *Наукові записки БДПУ. Серія: Педагогічні науки. Вип. 1, 52-59.* <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2020-1-1>

7. Панок, І. (2022). Типологія ціннісних орієнтацій студентів. *Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди Психологія. 233-242.* <https://doi.org/10.34142/23129387.2022.66.15>

8. Янкович, О.І. (2022). Технологія формування студентського колективу вищого навчального закладу. *Educational Dimension.*

9. Priadko, B. (2024). An empirical study of the influence of university student's self-esteem on motivation to achieve success. *International Science Journal of Education & Linguistics, 3(4), 7–12.* <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20240304.02>

Додаткова

1. Антоненко, Т. Л. (2019). Технології становлення ціннісно-сміслової сфери особистості студента. *Духовність особистості:*

методологія, теорія і практика. 93, 16-29.

<https://doi.org/10.33216/2220-6310-2019-93-6-16-29>

2. Садова, Т. А., & Георгян Н. М. (2019). Діагностика навчально-пізнавальної діяльності студентів закладу вищої освіти. *Навчально-методичний посібник. Слов'янськ.*

3. Ячнюк, М. Ю., Бражанюк, А. О., Верцімага, А. В., & Чорненький, А. І. (2023). Всебічний та гармонійний розвиток особистості студента – основний принцип навчання. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 28; 39, 89-92.*

4. Карамушка, Л. М., Креденцер, О. В., Терещенко, К. В., Лагодзінська, В. І., Івкін, В. М., Ковальчук, О. С. (2023). Методики дослідження психічного здоров'я та благополуччя персоналу організацій (Л. М. Карамушка, Ред.). *Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України.*

5. Кацюбан, І. Я. (2022). Соціалізація особистості студента у процесі навчання. *Актуальні проблеми психології в закладах освіти, 2, 303–307.* <https://doi.org/10.31812/psychology.v2i.7555>

САМОСТІЙНА РОБОТА № 5

Тема: Педагогічний конфлікт у виховній діяльності викладача вищої школи.

1. Специфіка педагогічного конфлікту.
2. Класифікація причин конфлікту.
3. Особливості та причини виникнення педагогічних конфліктів.
4. Розвиток конфлікту та стратегія поведінки викладача.

Дайте відповіді на питання:

? Що таке педагогічний конфлікт? Які його основні характеристики?

- ? Які існують класифікації причин виникнення педагогічних конфліктів?
- ? Які основні особливості педагогічного конфлікту у вищій школі Ви могли б виділити?
- ? Чому, на Вашу думку, виникають педагогічні конфлікти між викладачем і студентами?
- ? Які основні етапи розвитку педагогічного конфлікту?
- ? Які є стилі поведінки викладача у конфліктній ситуації?
- ? Як правильно обирати стратегію розв'язання конфлікту у виховному процесі?
- ? Яку роль відіграє емоційний інтелект у вирішенні педагогічних конфліктів?
- ? Як запобігати виникненню конфліктів у педагогічній діяльності?
- ? Які методи ефективного вирішення конфліктів може застосовувати викладач у взаємодії зі студентами?

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».
2. Горленко, В. М., Марухина, І. В., Панок, В. Г., Предко, В. В., Рибалка, В. В., Романовська, Д. Д., & Сосновенко, Н. В. (2021). *Психологічний супровід формування демократичних засад та*

профілактики і розв'язання конфліктів у закладі освіти. (В. Г. Панко, Ред.) Ніка-Центр.

3. Етичний кодекс університетської спільноти. (2024). Ухвалений на конференції трудового колективу КНУ імені Тараса Шевченка. Протокол № 2 від 23 грудня 2024 року. URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>

4. Ухвала Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Про неухильне дотримання норм і принципів Етичного кодексу університетської спільноти в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (2024, 04 березня). URL: <https://senate.knu.ua/wp-content/uploads/2024/03/Про-неухильне-дотримання.pdf>

5. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2020). *Педагогіка вищої школи: підручник. (2-ге вид. перероб. і доповн.).* (с. 275-355). ВПЦ «Київський університет».

6. Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2021). Введена в дію наказом ректора № 897-32 від 10 листопада 2021 року. URL: <https://www.knu.ua/pdfs/official/Memo-of-norms-of-ethical-behavior-in-University.pdf>

Додаткова

1. Волкова Н. (2019). Конфлікти у педагогічному колективі закладу вищої освіти: причини виникнення та шляхи запобігання. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія».* Педагогічні науки. 2019. № 1(17), 113-123. URL: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2019/1/16.pdf>

2. Марушкевич, А. А., Кузьменко, Н. М., Плахотнік, О. В., Спіцин, Є. С., & Жиленко, М. В. (2017). *Професійно-педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника: навч. посібник* (А. А. Марушкевич, Ред.). ВПЦ «Київський університет».

3. Кравченко, І. (2007). Особливості педагогічних конфліктів у взаємодії студентів і викладача вищої школи. *Збірник «Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами»*. URL: <https://ap.uu.edu.ua/article/238>

4. Локарева, Г. (2017). Педагогічний конфлікт у навчально-виховному процесі вишу: дефініції, сутнісні характеристики, конфліктологічна компетентність. *Вісник Запорізького національного університету* № 1(28). URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/download/1134/1091/>

5. Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (2020). Затверджений Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка та введений в дію наказом ректора №105-32 від 14 лютого 2020 року. URL: <https://knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>

6. Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (2022). Введений в дію Наказом ректора № 79-32 від 08 лютого 2022 року. URL: <https://senate.knu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Порядок-запобігання-та-протидії-дискримінації-булінгу....pdf>

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРОЄКТНИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»

1. Запропонуйте авторську концепцію виховання студентів у закладі вищої освіти.
2. Розробіть програму виховного заходу для студентської молоді з урахуванням сучасних педагогічних технологій.
3. Проаналізуйте одну з теорій виховання та розкрийте її значення для роботи викладача у вищій школі.
4. Створіть модель виховної роботи кафедри або факультету, що сприятиме розвитку професійних і громадянських якостей здобувачів освіти.
5. Опишіть механізми взаємодії викладача та студентського самоврядування у виховному процесі.
6. Розробіть стратегію формування моральних цінностей у студентів засобами позааудиторної діяльності.
7. Дослідіть вплив цифрових технологій на процес виховання у вищій школі та запропонуйте ефективні методи їх використання.
8. Запропонуйте систему заходів для профілактики негативних соціальних явищ серед студентської молоді.
9. Проаналізуйте роль академічної доброчесності у вихованні відповідального фахівця та запропонуйте способи її формування.
10. Розробіть методичні рекомендації для викладачів щодо інтеграції виховних аспектів у навчальний процес.
11. Опишіть систему наставництва у закладі вищої освіти та запропонуйте ефективні механізми її реалізації.

12. Створіть сценарій патріотичного заходу для студентів з урахуванням національно-культурних особливостей.
13. Розробіть програму тренінгу з формування лідерських якостей у студентської молоді.
14. Проаналізуйте досвід зарубіжних університетів у сфері виховання студентів і адаптуйте його до національних реалій.
15. Запропонуйте сучасну модель психологічної підтримки студентів у процесі їхнього навчання та особистісного розвитку.

ВИМОГИ ДО ПРОЄКТУ

Формальні:

Завдання виконується і надсилається на пошту викладачу (або завантажується у Google Classroom) у вигляді двох файлів: файлу із презентацією та файлу із текстовою доповіддю.

Тривалість усного представлення проєкту не повинна перевищувати 10 хвилин. Після доповіді передбачено до 5 хвилин на запитання та обговорення.

Проєкт виконується у вигляді презентації загальним обсягом від 12 до 20 слайдів, виконаної в програмах Power Point / Canva. У структурі презентації мають бути обов'язково такі структурні елементи: титульний слайд, слайд із змістом презентації, слайди основного тексту та завершальний слайд.

Титульний слайд має містити тематику обраного проєктного завдання (або назву, що відображатиме тематику), ім'я та прізвище виконавця / виконавців, курс, групу та структурний підрозділ, рік.

Слайд із змістом презентації має висвітлювати основні тематизми, які будуть висвітлені у презентації.

Основний текст презентації має максимально повно висвітлювати обрану тему та містити інтерактивні елементи (наприклад таблиці, схеми, діаграми, малюнки, ментальні карти тощо).

На завершальному слайді презентації доцільно подякувати аудиторії за увагу та ще раз зазначити ім'я та прізвище виконавця / виконавців.

Змістові:

38

Презентація проєктного завдання має відповідати обраній тематиці і розкривати її суть. Побудова презентації та виклад матеріалу має бути у структурно-логічній послідовності для донесення основної думки. Інформація повинна бути релевантною і науково обґрунтованою. Використання загальновідомих фактів має бути мінімізоване, акцент варто робити на аналітичному підході до розгляду проблеми. Варто пам'ятати, що презентація обмежена у часі, тому не варто витратити час на беззмістовні слова.

При підготовці матеріалів завдання необхідно звертатися до наукових джерел або джерел, що мають теоретико-методологічне підтвердження. Джерела інформації мають бути науковими або офіційними (монографії, наукові статті, методичні рекомендації, нормативні документи тощо). При цитуванні необхідно дотримуватися правил академічної доброчесності та вказувати посилання на першоджерела. Важливо уникати перевантаженості текстом, використовувати чіткі формулювання, а також візуальні елементи для кращого сприйняття інформації.

Додатковою перевагою буде включення у проєкт реальних прикладів, практичних кейсів, статистичних даних та рекомендацій для застосування отриманих висновків у професійній діяльності.

Критерії оцінювання проєкту

Кількість балів	Відповідність вимогам
16 – 20	Дотримані всі формальні вимоги до оформлення проєкту, розкрито зміст проєктного завдання, повністю відповідає обраній тематиці.
11 – 15	Дотримано більшість формальних вимог до оформлення проєкту, зміст проєктного завдання більшою мірою розкрито і відповідає тематиці.
6 – 10	Формальні вимоги до оформлення в більшості дотримані, зміст проєктного завдання розкрито не повністю, частково відповідає тематиці.
1 – 5	Не дотримані формальні вимоги до оформлення проєкту, зміст проєктного завдання не розкрито або не відповідає обраній тематиці.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»

40

1. Поняття процесу виховання.
2. Система виховної роботи у вищій школі.
3. Психолого-педагогічні засади сучасної концепції виховання студентів.
4. Мета і завдання виховання.
5. Структура процесу виховання.
6. Загальні закономірності процесу виховання.
7. Принципи виховання.
8. Діагностика результатів процесу виховання.
9. Поняття змісту виховання в сучасній вищій школі. Різні підходи до визначення змісту виховання.
10. Сукупність професійних і соціально значущих якостей особистості та груп ціннісних ставлень.
11. Характеристика основних напрямів змісту виховання.
12. Поняття про систему і технологію виховання.
13. Форми організації виховання.
14. Загальні методи виховання. Класифікація методів виховання у вищій школі.
15. Індивідуальні та групові методи виховання.
16. Використання активних методів виховання у ЗВО.
17. Виховання як двосторонній процес взаємодії викладача і студента.
18. Роль гуманістичних ідей у виховному процесі ЗВО.
19. Місце національної ідеї у процесі виховання сучасного студента.

20. Виховання культури поведінки та спілкування студентів.
21. Студентський колектив у системі виховання студентської молоді.
22. Критерії розвитку академічної групи. Етапи розвитку групи та види груп.
23. Методики вивчення колективу групи.
24. Основні завдання діяльності куратора академічної групи.
25. Функції куратора академічної групи ЗВО.
26. Зміст роботи куратора академічної групи.
27. Планування роботи куратора академічної групи у ЗВО.
28. Використання виховних технологій у роботі куратора академічної групи.
29. Моделювання виховної роботи в академічній групі.
30. Використання інтерактивних методів у виховному процесі ЗВО.
31. Мета, завдання та принципи студентського самоврядування.
32. Основні напрями діяльності студентського самоврядування.
33. Співпраця викладачів зі студентським самоврядуванням.
34. Виховання лідерських якостей здобувачів вищої освіти.
35. Формування соціальної відповідальності студентів у процесі виховання.
36. Виховання академічної доброчесності у студентів.
37. Громадянське виховання студентської молоді у вищій школі.
38. Волонтерська діяльність як елемент виховання студентів.
39. Форми участі студентів у соціальних і громадських ініціативах.
40. Патріотичне виховання студентів у сучасних умовах.
41. Особистісно орієнтований підхід у вихованні студентської молоді.

42. Компетентнісний підхід у виховному процесі ЗВО.
43. Використання інформаційних технологій у виховному процесі.
44. Формування комунікативної культури студентів.
45. Виховання емоційного інтелекту студентів у вищій школі.
46. Шляхи професійного самовиховання майбутніх фахівців у ЗВО.
47. Самовиховання майбутнього викладача ЗВО.
48. Адаптація першокурсників до освітнього середовища у вищій школі.
49. Психолого-педагогічні основи підтримки студентів з особливими освітніми потребами.
50. Взаємодія ЗВО з сім'єю у вихованні студентів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII (2017, 05 вересня). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII (2014, 01 липня). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Етичний кодекс університетської спільноти. (2024). Ухвалений на конференції трудового колективу КНУ імені Тараса Шевченка. Протокол № 2 від 23 грудня 2024 року. URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>
4. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. (2018). Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 року № 710-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80>
5. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015). Інф. зб. та коментарі Міністерства освіти і науки України. № 8. (с. 87-95).
6. Марушкевич, А. А., Кузьменко, Н. М., Плахотнік, О. В., Спіцин, Є. С., & Жиленко, М. В. (2017). *Професійно-педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника: навч. посібник* (А. А. Марушкевич, Ред.). ВПЦ «Київський університет».
7. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2015). *Педагогіка вищої школи: підручник*. ВПЦ «Київський університет».
8. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2016). *Педагогіка вищої школи: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».
9. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. (2025). (Редакція зі змінами внесеними 31 січня 2025 року). URL:

https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-01_06_2024-with-changes-31_01_2025.pdf

10. Козонущенко, А. В. (2021). Вища освіта і наука: науково-аналітичний огляд. (І. І. Тіщенко, Ред., наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін).

11. Бех, І. (2013). Інноваційна виховна технологія: сутнісні положення та шляхи реалізації. *Педагогічні інновації у фаховій освіті. Зб. наук. праць. Вип.4*, 7-15. Ужгородський національний університет.

12. Оболенська, Т. (2011). Нова парадигма виховної роботи в університеті. *Вища школа. №12*, 66-73.

13. Дурманенко, О. (2014). Модель ефективного моніторингу організації виховної роботи у вищому навчальному закладі. *Науковий вісник. №8*, 67-71.

14. Малик, В. (2024). Форми виховання в університеті. *Молодь і ринок № 2 (222)*, 163-169. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.300103>

15. Концепція національно-патріотичного виховання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. URL: <https://senate.knu.ua/?p=973>

16. Про методичні рекомендації щодо організації виховного процесу в закладах освіти. (2024). Лист Міністерства освіти і науки України від 19.11.2024 № 1/21639-24. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-metodychni-rekomendatsii-shchodo-orhanizatsii-vykhovnoho-protsesu-v-zakladakh-osvity>

17. Горленко, В. М., Марухина, І. В., Панок, В. Г., Предко, В. В., Рибалка, В. В., Романовська, Д. Д., & Сосновенко, Н. В. (2021). *Психологічний супровід формування демократичних засад та*

профілактики і розв'язання конфліктів у закладі освіти. (В. Г. Панко, Ред.) Ніка-Центр.

18. Малик, В. (2024). Виховання в закладі вищої освіти. *Молодь і ринок* №1 (221), 162-168. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298578>

19. Тринус, О. (2021). Програма професійного самовиховання сучасного вчителя: методологічні та практичні аспекти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 1(19), 130-140. [https://doi.org/10.35387/od.1\(19\).2021.130-140](https://doi.org/10.35387/od.1(19).2021.130-140)

20. Національна рамка кваліфікацій. (2020). Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>

21. Ухвала Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Про Інститут кураторства». (2019). URL: <https://senate.knu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Інститут-кураторства-реалізація-навчально-виховного-процесу-в-КНУ-імені-Тараса-Шевченка.pdf>

22. Ухвала Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Національно-патріотичне виховання студентської молоді та мовна підготовка як важливий чинник формування фахової компетентності випускника Університету» (2018, 02 квітня). URL: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=604>

23. Марушкевич А. А. (2015). Формування громадянської позиції сучасної молоді. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка*. №1(1), 48-52.

24. Положення про кураторство Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (2021). Введене в дію наказом

в.о. ректора № 220-32 від 7 квітня 2021 року. URL: <https://senate.knu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Положення-про-кураторство.pdf>

25. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). Ухвала Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Про Інститут кураторства». У *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія* (с. 587-589). ВПЦ «Київський університет».

46

26. Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2020). *Педагогіка вищої школи: підручник. (2-ге вид. перероб. і доповн.)*. (с. 275-355). ВПЦ «Київський університет».

27. Сухомлинський, В. (1977). *Вибрані твори в 5 томах.* (О. Г. Дзевєрін (голова) та ін., Ред. кол.) Серце віддаю дітям; Народження громадянина; Листи до сина. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004854

28. Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (2021). Введено в дію наказом ректора № 897-32 від 10 листопада 2021 р. URL: <https://www.knu.ua/pdfs/official/Memo-of-norms-of-ethical-behavior-in-University.pdf>

29. Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. (2022). Введений в дію наказом ректора № 79-32 від 08 лютого 2022 р. URL: <https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-preventing-discrimination-bullying-gender-based-violence-in-University.pdf>

30. Органи студентського самоврядування. Сайт Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <https://knu.ua/ua/dep/studparlament>

31. Бугров, В. А., Марушкевич, А. А., & Спіцин, Є. С. (2022). *Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача: хрестоматія*. ВПЦ «Київський університет».

32. Заєць, С. В., & Бережна, Т. І. (2023). Студентське самоврядування як складова автономії ЗВО: роль і функції адміністрації в розподілі повноважень. *Академічні візії*, (22). URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/545>

33. Заєць С. В., Бережна Т. І. (2023) Результати онлайн-опитування «Студентське самоврядування та студентські організації у закладах вищої освіти». *Аналітичний звіт (д-р екон. наук, проф. К. С. Шапошникова, Ред.)*. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти». URL: https://drive.google.com/file/d/1gcj1w_TpuHuU4wcllok460WDTPziXltn8/view

34. Положення про студентське самоврядування Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (2024). Затверджене Конференцією студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29 лютого 2024 року (протокол № 8/2024). URL: <http://sp.knu.ua/документація-спу/>

35. Ситнік, Т. (2021). До проблеми організації виховної роботи зі студентською молоддю у закладах вищої освіти. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: «Педагогічні науки»*, (3), 40–45.

36. Daniel P. Nadler & Michael T. Miller. (2022). University of Memphis Original Research Article Models of Student Government Associations.

URL:

https://www.researchgate.net/publication/360625973_Original_Research_Article_Models_of_Student_Government_Associations

37. Деркач, О. А. (2020). Вплив студентського самоврядування на розвиток університетської автономії в Польщі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Педагогіка»*, 1(11), 8-11. URL: <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2020.11.02>

48

38. Марушкевич, А. А. (2018). Роль студентського самоврядування у вирішенні життєвоважливих проблем молоді. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Педагогіка»*, 2(8), 45–49. URL: <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2018.8.12>

39. Сайт студентського парламенту Київського національного університету імені Тараса Шевченка – Utilitas, Honor et Gloria. URL: <http://sp.knu.ua/>

40. Швидкий, С., & Ступак, О. (2014). Становлення та розвиток студентського самоврядування в Україні. *Рідна школа*. № 3, 20-23.

41. Положення про Раду з питань співпраці з органами студентського самоврядування закладів вищої освіти при Міністерстві освіти і науки України. (2024). Затверджене наказом МОН України № 1623 від 18 листопада 2024 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/673/cf0/f35/673cf0f35378d933239338.pdf>

42. Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-427 від 08 вересня 2015 року «Щодо діяльності органів студентського самоврядування». URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_427729-15#Text

43. Марушкевич, А. А., Поляк, О. В., & Жиленко, М. В. (2021). Комуникативна компетентність майбутнього викладача ЗВО: сутність, розвиток. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка*, 2(14), 30–33. URL: <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2021.14.07>

44. Зюзіна, Т. (2013). Потенціал гуманітарних дисциплін у формуванні світоглядних позицій студентства. *Вища школа*, №1.

45. Kidwell, T. (2019). Teaching about Teaching about Culture: The Role of Culture in Second Language Teacher Education Programs. *The Electronic Journal for English as a Second Language*. URL: <https://tesl-ej.org/pdf/ej88/a8.pdf>

46. Марушкевич, А. А. (2018). Практична підготовка фахівців освітньої сфери у науково-педагогічній спадщині учених-педагогів. *Матеріали наукового круглого столу 27 квітня 2018 року*. Рига, Латвія: вид. «Балтія Паблішинг», 132 с.

47. Головка, Н.І. (2015). Самостійна робота як складова навчального процесу у вищій школі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка*. №2(2), 19-21.

48. Малик, В. (2024). Виховання у закладі вищої освіти. *Молодь і ринок*. № 1/221.

49. Машкіна, Л. (2012). Організаційно-методичні засади виховного процесу у вищій школі. *Педагогічний дискурс*, випуск 12. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/0peddysk_2012_12_53.pdf

50. Потапчук, Т., Лякішева, А., & Черсак, О. (2022). Професійне самовдосконалення та самовиховання майбутніх викладачів ЗВО як

наукова проблема. *Ввічливість. Humanitas*, (5), 61–67.
<https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.5.9>

51. Вітвицька, С. С. (2005). Організація виховного процесу у вищому навчальному закладі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, (39), 24-28.

52. Попадич, О. (2017). Теоретичні основи виховної роботи з майбутніми педагогами вищої школи у вищому навчальному закладі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Вип. 2*, 206-209.

53. Столяренко, О., Бурлака, Н., & Московчук, О. (2023) Самовиховання як основа професійної підготовки педагога закладу вищої освіти. *Педевтологія*, 1(1), 49-53. [https://doi.org/10.31652/3041-1203-2023\(1\)-49-53](https://doi.org/10.31652/3041-1203-2023(1)-49-53)

54. Лебідь, О. (2023) Організація виховної роботи в закладах вищої освіти. *Adaptive Management Theory and Practice Pedagogics*. 17. [https://doi.org/10.33296/2707-0255-17\(33\)-04](https://doi.org/10.33296/2707-0255-17(33)-04)

55. Солошенко-Задніпровська, Н. (2024). Виховний потенціал дисциплін іншомовного спрямування в розвитку міжкультурної компетентності здобувачів ЗВО. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: Педагогіка та психологія* (6). <https://doi.org/10.54929/2786-9199-2024-6-05-01>

56. Дубасенюк, О.А. (2014). Інновації в сучасній освіті. У О.А. Дубасенюк (Ред.), *Інновації в освіті: інтеграція науки і практики: збірник науково-методичних праць* (с. 12-28). Видавництво ЖДУ ім. І. Франка.

57. Стрілець, С. І. (2012). Інноваційні педагогічні технології у вищій школі: Навчально-методичний посібник. *Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка*.

58. Ващенко, Г. (1997). *Загальні методи навчання: Підручник для педагогів. (1-е вид.)*. Українська Видавнича Спілка.

59. Малихін, О. & Ліпчевська, І. (2023). Сучасні форми, методи і засоби навчання у професійній підготовці майбутнього вчителя у вищій школі. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції* (с. 828-831). (Харків, 16-18 березня 2023 року). Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, м. Харків, Україна.

60. Прищак, М., & Залюбівська, О. (2019). Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. *Вінницький Національний Технічний Університет*. URL: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/24302/ППМВШ_%28Курс_лекцій%29.PDF?sequence=1&isAllowed=y

61. Стрельников, В. Ю., & Брітченко І. Г. (2013). Сучасні технології навчання у вищій школі. *Модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ*. Полтавський університет економіки і торгівлі.

62. Шевченко, В. (2016). Сучасні методи та технології навчання у вищій школі України. *Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти в Україні, Європі та світі* (2), 389-399.

63. Bilyk, V. (2013). Description of Facilities and Forms of Professional Teaching at Higher School as Constituents of the Pedagogical System. *Pedagogical Discourse*, (14), 69-73. URL: <https://ojs.kgpa.km.ua/index.php/peddiscourse/article/view/414>

64. Кляп, М. (2015). Інноваційні методи навчання у ВНЗ як інструмент інтернаціоналізації вищої освіти України. *Вища освіта України. № 4*, 45-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2015_4_9

65. **Обов'язкова**

66. Бугайова, Н., Бугайова, О., & Конкілова, А. (2024). Особливості соціально-психологічної взаємодії в системі «здобувач вищої освіти – академічна група». *Теоретичні і прикладні проблеми психології*, 5-21. <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2024-64-2-5-21>

67. Гуров, С. (2015). Теоретичний аналіз різних типологій і класифікацій студентів для реалізації програм, спрямованих на формування духовно-моральних цінностей майбутніх фахівців. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. № 1*, 184-190. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2015_1_33

68. Тищенко, О. І. (2021) Формування особистісного статусу студентів у колективі. *Юридична психологія*, 2 (29), 36-43. <https://doi.org/10.33270/03212902.36>

69. Лопатинська, І. (2020) Чинники, що впливають на характер середовища студентського колективу. *Наукові записки БДПУ. Серія: Педагогічні науки. Вип. 1*, 52-59. <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2020-1-1>

70. Панок, І. (2022). Типологія ціннісних орієнтацій студентів. *Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди Психологія*. 233-242. <https://doi.org/10.34142/23129387.2022.66.15>

71. Янкович, О.І. (2022). Технологія формування студентського колективу вищого навчального закладу. *Educational Dimension*.

72. Priadko, B. (2024). An empirical study of the influence of university student's self-esteem on motivation to achieve success. *International Science Journal of Education & Linguistics*, 3(4), 7–12. <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20240304.02>

73. Антоненко, Т. Л. (2019). Технології становлення ціннісно-сміслової сфери особистості студента. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 93, 16-29. <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2019-93-6-16-29>

74. Садова, Т. А., & Георгян Н. М. (2019). Діагностика навчально-пізнавальної діяльності студентів закладу вищої освіти. *Навчально-методичний посібник. Слов'янськ*.

75. Ячнюк, М. Ю., Бражанюк, А. О., Верцімага, А. В., & Чорненький, А. І. (2023). Всебічний та гармонійний розвиток особистості студента – основний принцип навчання. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура*. 28; 39, 89-92.

76. Карамушка, Л. М., Креденцер, О. В., Терещенко, К. В., Лагодзінська, В. І., Івкін, В. М., Ковальчук, О. С. (2023). Методики дослідження психічного здоров'я та благополуччя персоналу організацій (Л. М. Карамушка, Ред.). *Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України*.

77. Кацюбан, І. Я. (2022). Соціалізація особистості студента у процесі навчання. *Актуальні проблеми психології в закладах освіти*, 2, 303–307. <https://doi.org/10.31812/psychology.v2i.7555>

78. Ухвала Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Про неухильне дотримання норм і принципів Етичного кодексу університетської спільноти в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (2024, 04 березня). URL: <https://senate.knu.ua/wp-content/uploads/2024/03/Про-неухильне-дотримання.pdf>

79. Волкова Н. (2019). Конфлікти у педагогічному колективі закладу вищої освіти: причини виникнення та шляхи запобігання. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і*

психологія». Педагогічні науки. 2019. № 1(17), 113-123. URL: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2019/1/16.pdf>

80. Кравченко, І. (2007). Особливості педагогічних конфліктів у взаємодії студентів і викладача вищої школи. *Збірник «Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами»*. URL: <https://ap.uu.edu.ua/article/238>

81. Локарева, Г. (2017). Педагогічний конфлікт у навчально-виховному процесі вишу: дефініції, сутнісні характеристики, конфліктологічна компетентність. *Вісник Запорізького національного університету* № 1(28). URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/download/1134/1091/>

82. Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (2020). Затверджений Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка та введений в дію наказом ректора №105-32 від 14 лютого 2020 року. URL: <https://knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>

ДОДАТКИ

Зразок плану роботи куратора академічної групи

ПЛАН РОБОТИ КУРАТОРА
на 20__ - 20__ навчальний рік
__ курс

№ з/п	Напрямок організаційної роботи	Тема заходу	Період проведення	Оцінка виконання
1	Напрямок 1	Тема 1		
		Тема 2		
2	Напрямок 2	Тема 1		
3	Напрямок 3	Тема 1		
		Тема 2		
		Тема 3		

Куратор академічної групи

Ім'я ПРІЗВИЩЕ